№ 33 — ՉՈՐՍՆԹԱԹԵՐԹ ՏԱՐԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ 1885 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

„ՄԵՂՈՒ ՁԱՅՆԱՍՏԱՆ“

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ Է ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՏՊԱԳՐԱՏՈՒՆԸ

Ամսագիրը դուրս է գալիս 10 տարբեր գրքերով։

Կ’ընդունուին բաժանորդագրութիւններ 5 կոպէկի։

Ամսագրի գինն է 10 տարբեր գրքերով 3 ռ., առանձին 1 ռ.։

Բաժանորդագրութեան գումարները եւ ամէն տեսակ յայտարարութիւններ պէտք է ուղարկել հետեւեալ հասցէով։

Ի ՊԱՏԻՒ ԱՐԴԻ ՀԱՅ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆՑԻ

Տփղիս, Գրիգորեան փող., Ալեքսանդրեան տուն։

(Тифлисъ, Григорьевскій пер., домъ Александрійскаго).

Ամսագրի խմբագրութիւնը կը գտնուի Տփղիսի Ղլեղի փողոցի № 8 տան մէջ։

Ամսագրի խմբագրութեան հասցէն է՝ Տփղիս, Ղլեղի փողոց, № 8

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

№ 35

ԴՈՒԽՈՒՆՈՒՅ

Ս. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐԱՍԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

(Վեպ՝ «Պրոլետար Հայկ» ամսագրի 1930 թվականի)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՊՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԱՐԴԱՊԵՏԸ

Վէպ Ա. Պօանէրգեսի

Թարգմանեց Ա. Ա.

— Ես ալ կ՚ուզեմ ձեզի ըսել, որ ես ալ ձեզ կը սիրեմ, — ըսաւ Վարդապետը, ձեռքը երկարելով Ռոզային։

Ռոզան ետ քաշեց ձեռքը եւ ըսաւ.

— Ես ձեզ չեմ հաւատար, Վարդապետ։ Ես ձեզ չեմ հաւատար։ Ես գիտեմ, որ դուք ինծի չէք սիրեր։ Ես գիտեմ, որ դուք ինծի չէք սիրեր։

— Ինչո՞ւ կ՚ըսէք այդ։

— Ինչո՞ւ կ՚ըսեմ

առաջին նախարարը իրան յատուկ իմաստութեամբ և հեռատեսութեամբ հասկացել էր, այսպէս իր վճռական գործողութեամբ յաջող միջոց կ'ունենայ գրաւելու ուսումնական հաւատարմութիւնն ու համակրութիւնը և միևնոյն ժամանակ կը նպաստէ եւրոպական խաղաղութեան պահպանման։ Նեղուցների խնդրի նշանակութիւնը հասկանալու համար հերիք է կարդալ անգլիական լրագիրները, սկսած «Marning Post»-ից, որ յայտնում է, թէ Տաճկաստանի օգնութիւնն Անգլիային անպայման կարևոր է եթէ նա կամենում յաջողութեամբ մղել պատերազմը, մինչև «Times», որ պահանջում է բռնութեամբ բանալ անցքը Դարդանելի նեղուցով։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Ջալալ-Օղլիից «Կաւկազ» լրագրին հաղորդում են, որ Լօրու կուրտան գիւղի բնակիչք ամենքն էլ վարակված են սիֆիլիս հիւանդութեամբ և անխնամ մնացած են, որ վտանգ է սպառնում և այլ դրացի գիւղերի բնակչաց։ Կուրտանը Ջալալ-Օղլիից 14 վերստ է, ուր զբաղում են զինուորական բժիշկներ։

***

Ճանապարհների հաղորդակցութեան նախարարութեան մէջ հարց է դարթել քննութեան ենթարկել թէ հին և թէ չինուելու երկաթուղիները։

***

Օդեսայի քաղաքային վարչութեան առաջարկութիւնը յարգելով լուսաւորութեան նախարարութիւնը թոյլատուութիւն է արել բանալու Օդեսայի համալսարանում բժշկական մասը։

***

Բագուից գրում են. — Շոգերն օրից օր սաստկանում են, քաղաքացիք փոքր առ փոքր գնում են ամրոցներ, օդ շնչելու համար,

***

Ախալցխայից հաղորդում են, որ քաղաքային վարչութեան ընտրութիւնքը այնտեղ վերջացած են։ Նախկին քաղաքագլուխը պ. Յովհաննէս Մուրաթեանց վերընտրուել է։ վարչութեան անդամոց թիւը 2 է, որոնցից մինը—պ. Աւետիք Հայրապետեանց—օրէնքով չարունակում է իր պաշտօնը, իսկ երկրորդը, որ մի և նոյն ժամանակ և քաղաքագլխի փոխանորդն է, ընտրուել է պ. Նիկողայոս Տէր-Գրիգորեանց։ Խորհրդարանի ատենադպիրը՝ պ. Գրիգոր Զաքալեանց նոյնպէս վերընտրուել է։ Քաղաքային վարչութեան բոլոր ծախսաց գումարը, նոր որոշված չուտով, իջնում է 4500 ռուբլիի։

***

Մեզ հաղորդում են. — Ինչպէս յայտնի է, Թիֆլիզի ազգաբնակութեան գլխաւոր ամարանոցը կազմում է Կոջորն, որ հեռու է քաղաքից 20 վերստ։ Ցիշեալ ամարանոցի տանուտէրերը ըստ մեծի մասին հայերն են։ Մինչև 1873 թուականը գրալի էր Կոջորի հայ հասարակութեանը նրա հոգևոր պէտքերի համար եկեղեցու պակասութիւնը որ և լրացաւ յիշեալ թուականին նախաձեռնութեամբ մեծ. պ. Ագեք. Թամիրեանցի կառուցմամբ Աստուծոյ տաճարի բարեձև և յարմարաւոր տեղում։ Այնուհետև յիշեալ թուականից կանոնաւորապէս եկեղեցում կատարվում է ժամասացութիւնը վայելուչ երգեցիկ խմբով՝ արժ. Տէր Եղնիկ քահանայի հովվութեամբ։ Եկեղեցւոյ կառավարութեան համար ընտրուած է երեցփոխան և ներկայացուցչ այդ պաշտօնը վարում է մեծ. պ. Ներսիսեանցը։ Ցիշեալ եկեղեցւոյ զաւթում մեծ. պ. Թայիրեանցը կառուցել է մի քանի բնակարաններ և այդ չինութիւնները նուիրել է կոջորի եկեղեցուն, որի համար իր ժամանակ ներկայացրած էր կայսեր հաստատութեանը հարկաւոր թղթերը։ Այժմ լսում ենք հաստատ աղբիւրից, որ կայսեր բարձրագոյն հրամանը ստացել է պ. Թայիրեանը՝ յիշեալ չինութիւնները եկեղեցւոյն սեպհականութիւն դարձնելու համար։ Ցանկալի է ուրեմն, որ երեփոխան պ. Ներսէսեանը օր առաջ հոգար ներկայ ամարային եղանակի համար վարձու տալ յիշեալ եկեղեցապատկան չինութիւնները, որոնք մինչև 500 ռ. արդիւնք կարող են բերել եկեղեցուն։ Ցուսանք որ մեծ. երեցփոխանը չի խնայել ամեն ջանք նրա արդիւնաւոր կառավարութեան համար, որով միջոց կունենայ ծառայեցնել արդիւնքը ի պէտս եկեղեցւոյ և այլ բարեպատակ հիմնարկութեանց։ Մենք մոռացանք յիշել, որ եկեղեցին կառուցվել է մասամբ պ. Թայիրեանի և մասամբ հանգանակած գումարով ի ձեռն նոյն պարոնի, և կրում է նորա անունը։

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԷՕՆԵԱՆՑ։
Հրատարակիչ Հ. ԼՆՖԻԱՁԵԱՆՑ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՉՈՒ-

ԹԻՒՆԸ յայտնում է իր գիտութիւն հասարակութեան, որ սոյն մայիսի 7-ին առաւօտեան 12 ժամին, իր շինութեան մէջ ա ճ ո ւ ր դ պէտք է կայանայ ԿԱՊԱՆԱ ատելու համար քարաքային տան (նախկին Շիօհլի) հարկաւոր եղած հողային, քարային և այլ ծեփային կարկատանքներն, «կրուժօկը» տեղաւորելու համար։ Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները ամենայն օր (բացի կիւրակէ և ուրբաթ օրերից) ժամը առաւօտեան 10-ից մինչև 2-ը կարող են տեսնել ծրագիրը և պայմանագիրը վարչութեան շինութեանց վերաբերեալ բաժնում։

(187) 2—2

ՇՕԿՕԼԱԴ

Ս. ՍԻՈՒ և ԸՆԿ.

(Ц. 2442.)

«Թիֆլիզի Հայերէն Գրքերի տպագրական ընկերութեան» հրատարակութեամբ լոյս տեսաւ.

ՓՆՋԻԿ

Բանաստեղծութիւններ

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆԻ։

Վաճառվում է Թիֆլիզի հայ գրավաճառանոցներում։

Գինն է 20 կ.։ 2—3

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

ՁԵՌՆԱՐԿ

ԱՌԻՏՐԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ Ս. ՄԱՆՈՒԿԼԵԱՆԻ։

Վաճառվում է Թիֆլիզում՝ Բ. Շահվերդեանի լրագրական գործակալութեան մէջ, կենդրոնական գրավաճառանոցում, գրարց Յովհաննէսեանների բանկային գրասենեակում և պ. Յատուրեանի լամպաչին մագազինում։ Օտարաքաղաքացիք փոստի ճախք չեն վճարում դիմելով հեղինակին՝ Тифлисъ Лабораторная улица, № 11. С. Манукьянцу. Գինն է 2 ռուբլի։ (29) 20—19

Թիֆլիզի հայերէն գրքերի տպագրական ընկերութեան հրատարակութեամբ լոյս տեսաւ.

ՎԱՆԱՅ ՍԱԶ

Հաւաքածոյք վաստակաւորեալի ժողովրդական ԵՐԳԵՐԻ, ՀԵՔԻԱԹՆԵՐԻ, ԱՌԱԾՆԵՐԻ և ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐԻ (տեղական բարբառով)։

Ժողովեց ԳԷՈՐԳ Գ. ՇԻՐԵԱՆՑ.

Վաճառվում է Թիֆլիզի բոլոր հայ գրավաճառանոցներում.

Գինն է 75 կոպէկ։

(164) 3—3

ԱՒՏԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԿԻ ՀԻՒՆԱԴՆՈՑ

(ՎԱՐԱՆՑՈՎԻ ԱՐՁԱՆԻ ՀԱՆԴԷՊ)

Հիւանդները ընդունում են ԱՄԵՆ ՕՐ։ Առաւօտեան՝ 9—11 ժ. Բուժքոյրն է— մանկական և ներքին հ.,— Նաւասարդեան— վիրաբուժական (նաև առանձնացաւ) և վէներական հ. 10—11½ ժ. — կին-բժիշկ Շէյբէլինա— մանկաբարձութեան, կանանց և մանկական հ. 11½—1 ժ. — Նաւսիկայա— աչքացաւ։ Երեկոյան՝ 6—7 ժ.,— Նաւասարդեան— ամեն օր,— Շէյբլինինա, Բուդկովսկի և Նաւումենկո — երեքշաբթի և շաբաթ։

Համախորհուրդ (կօնսիլիում—հիւանդանոցի բոլոր բժիշկների) երեքշաբթի և շաբաթ երեկ. 7—8 ժ.։

Հիւանդանոցը ունի սենեակներ գիշերօթիկ հիւանդների համար ամսական 40—80 ռ. վճարով։

Երթևեկ հիւանդները վճարում են 50 կ. համախորհրդի համար 3 ռ.։ Զքաւորները՝ անվճար։

Հիւանդանոցի վերակացուն՝ ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ.

(100) 40—17

Բ. ՇԱՀՎԵՐԴԵԱՆԻ ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ մէջ վաճառվում է, ԱԻԵՆԱՐԻՍ ՀՍԿԱՅ ՄՐՋԻԿՆ. Թարգմանեց Ռուսերէնից. Տ. Գիւլղադանց։ Գինն է 40 կոպէկ։

(Շ) 5—5

Լոյս տեսաւ մամուլի տակից և վաճառվում է

կենդրոնական, կովկասեան և պ. Շահվերդեանի գրավաճառանոցներում

ՓԱՅԼՈՒՆ ԿՈՊԷԿ

Մանկական վէպ հեղ. Բաուէնի

Թարգմ. Գրիգոր Շահբուդաղեանի

Գինն է 25 կոպէկ.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ մամուլի տակից և վաճառվում է, կենդրոնական, կովկասեան գրավաճառանոցներում եւ պ. Համազասպ Աբովեանցի կոշկեղէնի խանութում.

ՆԺԴԵՀԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՏԱՆԱՒՈՐՆԵՐ ԵՒ ԵՐԳԵՐ. Գէորգայ Խարազեանց.

Գինն է 30 կոպէկ։ 2—2

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ ТИФЛИСЪ, 8-го Мая 1885 г. Типограф. М. Рот. и К-о На Гал. проспектѣ Домъ № 41.

Տպարան Մ. Ռոտինեանց և ընկ.